CURTEA DE APEL CENTRU

D E C I Z I E

cu privire la respingerea apelului

declarat de Carauș Vladimir

în cauza civilă

Carauș Ana către Carauș Vladimir și Calancea Olga

(încasarea pensiei de întreținere a copiilor și modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite anterior)

și acțiunea reconvențională Calancea Olga către Carauș Vladimir

(modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite anterior)

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 aprilie 2024

Dosarul nr. 2a-3505/24

(Număr PIGD: 2-23172854-02-2a-02092024*)*

Apelul declarat a fost respins, întrucât prima instanță a aplicat corect principiul interesului superior al copilului, apreciind că dreptul copiilor la o întreținere adecvată nu poate fi limitat prin aplicarea mecanică a cotelor procentuale prevăzute pentru pensia de întreținere, iar în circumstanțele concrete ale cauzei instanța este în drept să stabilească pensia de întreținere într-o sumă bănească

fixă, ținând cont de necesitățile fiecărui copil, de situația materială și familială a părinților și de necesitatea asigurării unui nivel de trai corespunzător dezvoltării copiilor.

10 martie 2026

Examinând în ședință publică apelul declarat de Carauș Vladimir, prin intermediul avocatului Malai Vitalie, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 aprilie 2024, adoptată în cauza civilă *Carauș Ana către Carauș Vladimir și Calancea Olga* privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor și modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite anterior și acțiunea reconvențională *Calanea Olga către Carauș Vladimir* privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite anterior,

Curtea de Apel Centru, în completul compus din:

Eleonora Badan-Melnic, *Președinte*

Roman Pascari, *judecător*

Elena Bolocan, *judecător*

Ana-Maria Antoci, *grefier*

a c o n s t a t a t:

1. În data 1 decembrie 2023 Carauș Ana a depus cerere de chemare în judecată către Carauș Vladimir și Calancea Olga privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor și modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilite anterior.
2. Obiectul acțiunii civile îl reprezintă încasarea de la Carauș Vladimir în beneficiul reclamantei Carauș Ana a pensiei de întreținere pentru copiii minori Carauș *****, născut la *****, și Carauș *****, născută la *****, în mărime de a câte 1/8, echivalentul a 12,5 %, din toate felurile de venit pentru fiecare copil, lunar, până la atingerea majoratului de către aceștia, precum și modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilit anterior în beneficiul lui Carauș Olga pentru copiii minori Carauș *****, născut la *****, și Carauș *****, născută la *****, prin stabilirea pensiei de întreținere în mărime de câte 1/8,

echivalentul a 12,5 %, din toate felurile de venit pentru fiecare copil, lunar, până la atingerea majoratului de către aceștia.

3. În susținerea acțiunii, Carauș Ana a invocat că din căsătoria încheiată cu Carauș Vladimir la 10 ianuarie 2018 au rezultat doi copii, Carauș ***** și Carauș *****. Reclamanta a susținut că în ultima perioadă Carauș Vladimir nu acordă un suport material suficient pentru educarea și întreținerea copiilor, iar cheltuielile zilnice necesare pentru alimentația și îngrijirea acestora depășesc veniturile pe care le obține aceasta. Totodată, a menționat că întreținerea și îngrijirea copiilor comuni nu trebuie să depindă exclusiv de disponibilitatea pârâtului, care, potrivit susținerilor sale, obține venituri neregulate.
4. Reclamanta a mai indicat că Carauș Vladimir are încă doi copii minori din prima căsătorie cu Carauș Olga și anume: *****, născut la *****, și *****, născută la *****. Potrivit acesteia, prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 7 mai 2015, căsătoria dintre aceștia a fost desfăcută, iar Carauș Vladimir a fost obligat, începând cu 22 ianuarie 2015, să achite pensie de întreținere pentru cei doi copii în mărime de 1/3 din toate felurile de venit lunar, până la atingerea majoratului de către copii.
5. Pornind de la faptul că Carauș Vladimir are 4 copii minori, reclamanta a susținut că aceștia au drepturi egale la întreținere. În opinia sa, încasarea în beneficiul său a 1/3 din veniturile pârâtului pentru cei 2 copii comuni, concomitent cu menținerea pensiei de întreținere în mărime de 1/3 stabilite anterior în beneficiul lui Carauș Olga pentru ceilalți 2 copii, ar conduce la încasarea în total a 2/3 din veniturile pârâtului. Din acest motiv, Carauș Ana a solicitat stabilirea pensiei de întreținere pentru cei 4 copii în cuantum total de o jumătate din toate felurile de venit ale lui Carauș Vladimir, respectiv câte 1/8, echivalentul a 12,5 %, pentru fiecare copil, precum și modificarea corespunzătoare a cuantumului pensiei de întreținere stabilit prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 7 mai 2015.
6. În drept, aceasta și-a întemeiat pretențiile pe dispozițiile art. 74 și 75 din Codul familiei, art. 18 alin. (1) din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 cu privire la drepturile copilului.
7. Calancea Olga, prin intermediul avocatului Ciugureanu Raisa, a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Carauș Vladimir, solicitând modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii Carauș *****, născut la *****, și Carauș *****, născută la *****, stabilit prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 7 mai 2015 în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri, prin stabilirea unei pensii de întreținere în sumă

bănească fixă de 3470,4 lei lunar pentru fiecare copil. Totodată, a solicitat încasarea de la Carauș Vladimir, în beneficiul său, a pensiei de întreținere în sumă bănească fixă de 3613,7 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu ziua înaintării cererii în instanța de judecată, precum și compensarea cheltuielilor de judecată din contul pârâtului (f.d. 36-37).

8. Acțiunea reconvențională a fost primită spre examinare în cadrul ședinței de judecată petrecute pe 18 aprilie 2024 (f.d. 97).
9. În susținerea acțiunii reconvenționale, Calancea Olga a invocat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 7 mai 2015, de la Carauș Vladimir a fost încasată în beneficiul său pensia de întreținere pentru copiii minori Carauș ***** și Carauș ***** în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri, lunar, până la atingerea majoratului acestora. A susținut că ambii copii locuiesc împreună cu ea și frecventează școala, iar obligațiile ce țin de creșterea, educarea și îngrijirea lor îi revin în mod direct, în timp ce sarcina întreținerii copiilor aparține ambilor părinți.
10. Calancea Olga a afirmat că pârâtul este apt de muncă și dispune de libertatea de a-și alege locul și timpul de muncă, în timp ce ea este implicată nemijlocit în creșterea și îngrijirea copiilor, fapt care îi limitează posibilitatea de a activa după un program mai îndelungat. A menționat că, raportat la realitățile economice din Republica Moldova, la vârsta copiilor și la datele Biroului Național de Statistică privind minimul necesar pentru întreținerea unui copil cu vârsta cuprinsă între 7 și 17 ani în orașele mari, suma solicitată nu este exagerată și nu constituie o sarcină disproporționată pentru tatăl copiilor.
11. Reclamanta reconvențională a mai susținut că stabilirea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă corespunde interesului superior al copiilor și necesității de a le asigura un nivel de trai corespunzător. În acest sens, a indicat că suportă cheltuieli pentru tratamentul copiilor, lecții suplimentare și activități extrașcolare, iar copiii dispun de condiții necesare pentru trai și dezvoltare, participă la activități și concursuri și sunt caracterizați pozitiv de cadrele didactice.
12. În drept, aceasta și-a întemeiat acțiunea pe dispozițiile art. 37, 38, 74, 76 și 82 din Codul familiei, precum și pe dispozițiile Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului.

Soluția instanței de fond

13. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 aprilie 2024, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Carauș Ana împotriva lui Carauș Vladimir și Calancea Olga. S-a dispus încasarea de la Carauș Vladimir în beneficiul lui Carauș Ana a pensiei de întreținere pentru copiii minori Carauș *****, născut la *****, și Carauș *****, născută la *****, în mărime de 2300 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 1 decembrie 2023 și până la atingerea majoratului. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.
14. Totodată, a fost admisă parțial acțiunea reconvențională depusă de Calancea Olga, fiind modificat cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 7 mai 2015 și dispusă încasarea de la Carauș Vladimir în beneficiul lui Calancea Olga a pensiei de întreținere pentru copiii minori Carauș *****, născut la *****, și Carauș *****, născută la *****, în sumă bănească fixă de 2500 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 30 aprilie 2024 și până la atingerea majoratului. În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.
15. În motivarea soluției sale, prima instanță a reținut că obligația de întreținere a copiilor revine ambilor părinți, iar la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere urmează să prevaleze interesul superior al copilului. Instanța a constatat că Carauș Vladimir este tatăl a 4 copii minori și că acesta a declarat că obține un venit lunar de aproximativ 12000 lei. Totodată, s-a reținut că, în lipsa unui acord între părinți cu privire la întreținerea copiilor, cuantumul pensiei urmează să fie stabilit de instanța de judecată, ținându-se cont de situația materială și familială a părților și de necesitățile copiilor.
16. Prima instanță a apreciat că stabilirea pensiei de întreținere pentru cei 4 copii exclusiv sub forma unei cote din salariul și alte venituri ale lui Carauș Vladimir, care nu ar depăși o jumătate din veniturile sale, ar leza substanțial interesele copiilor. În acest sens, instanța a avut în vedere realitatea socială, necesitatea asigurării unor condiții corespunzătoare pentru educarea și dezvoltarea copiilor, precum și minimul de existență stabilit de Biroul Național de Statistică pentru anul 2023, constatând că aplicarea exclusivă a unei cote procentuale ar diminua nivelul de trai al copiilor.
17. Raportând necesitățile copiilor la vârsta acestora și la posibilitățile de plată ale pârâtului, instanța a considerat echitabilă stabilirea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă de

2300 lei lunar pentru fiecare dintre copiii Carauș ***** și Carauș ***** și de 2500 lei lunar pentru fiecare dintre copiii Carauș ***** și Carauș *****.

18. Cu privire la acțiunea reconvențională, instanța a reținut și probele referitoare la cheltuielile suportate de Calancea Olga pentru tratamentul, activitățile extrașcolare, îngrijirea și întreținerea copiilor, concluzionând asupra necesității modificării cuantumului pensiei stabilit anterior și înlocuirii cotei din venituri cu o sumă bănească fixă.

Poziția participanților la proces în instanța de apel

19. Carauș Vladimir, prin intermediul avocatului Malai Vitalie, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, pe 7 mai 2024 a depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 aprilie 2024, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care pensia de întreținere să fie stabilită în mărime de 1771,05 lei lunar pentru Carauș *****, născut la *****, și de 1771,05 lei lunar pentru Carauș *****, născută la *****, iar pentru Carauș *****, născut la *****, și Carauș *****, născută la *****, în mărime de câte 1368,05 lei lunar, pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului.
20. În susținerea apelului s-a invocat că Carauș Vladimir este tatăl a 4 copii minori și activează în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, având calitatea de salariat remunerat din bugetul de stat. Apelantul a susținut că, potrivit certificatului nr. 89 din 21 martie 2024, în perioada februarie 2023 – februarie 2024 a obținut drepturi bănești în sumă totală de 176493,51 lei, ceea ce ar reprezenta un venit mediu lunar de 14705,79 lei, în această sumă fiind incluse premiile și plata pentru orele suplimentare, care nu au caracter fix. Potrivit acestuia, în lipsa plăților pentru orele suplimentare, venitul lunar ar constitui în medie aproximativ 13000 lei.
21. Apelantul a criticat cuantumul pensiei de întreținere stabilit de prima instanță, susținând că încasarea a câte 2500 lei pentru fiecare dintre copiii Carauș ***** și Carauș ***** și a câte 2300 lei pentru fiecare dintre copiii Carauș ***** și Carauș ***** determină o obligație lunară totală de 9600 lei. Acesta a afirmat că, împreună cu onorariile executorilor judecătorești, suma reținută ar depăși 10272 lei lunar, reprezentând, potrivit calculelor sale, aproximativ 80 % din venitul salarial, ceea ce ar constitui o sarcină excesivă și i-ar afecta

posibilitatea de a suporta propriile cheltuieli pentru transport, servicii comunale, hrană și igienă.

22. Totodată, Carauș Vladimir a susținut că prima instanță ar fi aplicat eronat prevederile art. 75 alin. (1) din Codul familiei, considerând că în cazul a 3 sau mai mulți copii pensia de întreținere nu ar trebui să depășească o jumătate din salariul și alte venituri ale părintelui. În opinia apelantului, instanța ar fi ignorat și datele statistice prezentate de Calancea Olga referitoare la minimul de existență, potrivit cărora acesta constituia 2736,10 lei pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 1 și 6 ani și 3542,10 lei pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 7 și 17 ani, fără a ține cont că obligația de întreținere revine ambilor părinți.
23. În continuare, apelantul a reproșat primei instanțe că nu ar fi indicat motivele pentru care a acordat prevalență unor probe în raport cu altele și nu ar fi luat în considerare propriul său minim de existență. Din aceste considerente, acesta a apreciat hotărârea drept ilegală și arbitrară, solicitând modificarea cuantumului pensiei de întreținere prin raportare la veniturile sale, la obligația ambilor părinți de a contribui la întreținerea copiilor și la limita prevăzută, în opinia sa, de art. 75 alin. (1) din Codul familiei.
24. În instanța de apel, intimata Carauș Ana în ședința de examinare a cererii de apel a susținut cererea de apel declarată de Carauș Vladimir, arătând că acesta este angajat în sectorul bugetar și dispune de un venit salarial limitat, iar ea, având în îngrijire un copil care frecventează clasa întâi și un copil de vârstă preșcolară, este angajată cu program redus pentru a putea asigura îngrijirea acestora, familia suportând suplimentar cheltuieli aferente unui credit și alte cheltuieli curente. Aceasta a menționat că ambii părinți sunt obligați să contribuie la întreținerea copiilor și a apreciat că suma de aproximativ 1300 lei lunar pentru fiecare dintre cei doi copii i-ar permite să participe la acoperirea cheltuielilor acestora.
25. Avocatul Burduja Victoria, în interesele Olgăi Calancea, a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat și menținerea hotărârii primei instanțe, invocând necesitățile copiilor, implicarea mamei în îngrijirea și educarea acestora și posibilitatea tatălui de a contribui într-o măsură mai mare la întreținerea lor.

Legislația relevantă

26. Art. 357 din Codul de procedură civilă

Hotărîrile susceptibile de apel pot fi atacate, pînă a rămîne definitive, în instanţă de apel care, în baza materialelor din dosar şi a celor prezentate suplimentar, verifică corectitudinea constatării circumstanţelor de fapt ale cauzei, a aplicării şi interpretării normelor de drept material, precum şi respectarea normelor de drept procedural, la judecarea cauzei în primă instanţă.

27. Art. 373 din Codul de procedură civilă

(1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

28. Art. 385 din Codul de procedură civilă

Instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept:

a) să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe;

b) să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe;

c) să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre;

d) să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin.(1) lit. d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b);

e) să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, dispunînd încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 şi 267.

29. Art. 386 din Codul de procedură civilă

(1) Hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

(2) O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

30. Art. 387 din Codul de procedură civilă

Se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b[1]) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat eronat legea;

d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.

31. Art. 388 din Codul de procedură civilă

(1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă:

a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal;

b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului;

d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces;

f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre;

g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată;

h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural;

i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale.

(2) Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.

32. Art. 74 din Codul familiei

(1) Părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

(2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă.

(3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

33. Art. 75 alin. (1) din Codul familiei

Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii.

34. Art. 76 din Codul familiei

(1) În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

(2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

35. Art. 97 din Codul familiei

În lipsa unui acord referitor la întreţinere, membrii familiei menţionaţi la art.74-91 pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind încasarea pensiei respective, chiar şi în cazul când aceasta, se plăteşte benevol.

36. Art. 3 din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30.11.2023

interesul superior al copilului – asigurarea unor condiţii adecvate pentru creşterea şi dezvoltarea armonioasă a copilului, ţinând cont de particularităţile individuale ale personalităţii lui şi de situaţia concretă în care acesta se află; familie – părinţii şi copiii acestora.

Motivarea instanței de apel

37. Examinând cererea de apel înaintată de apelantul Carauș Vladimir precum și materialele dosarului, prin prisma celor constatate de prima instanță, Colegiul judiciar stabilește că urmează să respingă apelil și să mențină hotărârea primei instanțe.

38. Colegiul notează că, în temeiul art. 357 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de apel verifică, în baza materialelor dosarului și, după caz, a celor prezentate suplimentar, corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt, precum și aplicarea și interpretarea normelor de drept material și respectarea normelor de drept procedural de către instanța de fond, ceea ce presupune reexaminarea cauzei în fapt și în drept, în limitele controlului judiciar prevăzut de lege.

39. Prin prisma art. 373 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, Colegiul judiciar subliniază că verificarea se efectuează în limitele apelului, ale referințelor și obiecțiilor, iar potrivit art. 385 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, în funcție de rezultatul examinării, instanța de apel poate menține hotărârea, o poate modifica ori o poate casa integral sau parțial, inclusiv cu încetarea procesului, dacă sunt întrunite condițiile legii.
40. Raportând materialele cauzei la circumstanțele stabilite de prima instanță, Colegiul judiciar constată că situația de fapt relevantă pentru soluționarea litigiului a fost determinată corect. Carauș Vladimir este tatăl a 4 copii și anume: Carauș *****, născut la *****, Carauș *****, născută la *****, Carauș *****, născut la 15 martie 2018, și Carauș *****, născută la *****. Pentru primii 2 copii obligația de întreținere fusese stabilită anterior, prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 7 mai 2015, în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri, iar prin hotărârea contestată prima instanță a stabilit pensia de întreținere în sumă bănească fixă pentru toți cei 4 copii, diferențiat în funcție de vârsta și situația acestora.
41. Examinând criticile formulate în apel, Colegiul judiciar constată că dezacordul lui Carauș Vladimir vizează, în esență, cuantumul pensiei de întreținere stabilit de prima instanță. Apelantul susține că obligația totală de 9600 lei lunar depășește limita unei jumătăți din veniturile sale și că prima instanță nu ar fi acordat suficientă importanță situației sale materiale, veniturilor salariale și cheltuielilor necesare propriei întrețineri.
42. Aceste argumente nu pot fi primite. Art. 75 alin. (1) din Codul familiei stabilește cuantumurile pensiei de întreținere atunci când aceasta este încasată sub forma unei cote din salariul și alte venituri ale părintelui. Totodată, alin. (2) al aceluiași articol permite instanței să micșoreze sau să majoreze cotele respective, în funcție de starea materială și familială a părinților și de alte circumstanțe importante. Distinct de acest mecanism, art. 76 din Codul familiei permite stabilirea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, inclusiv atunci când încasarea sub forma unei cote din venituri este dificilă sau *lezează substanțial interesele uneia dintre părți*, cuantumul fiind determinat prin raportare la starea materială și familială a părților, la celelalte circumstanțe importante și, dacă este posibil, la necesitatea păstrării nivelului anterior de asigurare materială a copilului.

43. În consecință, cota de o jumătate prevăzută de art. 75 alin. (1) pentru 3 și mai mulți copii nu poate fi interpretată drept un plafon absolut aplicabil și pensiei stabilite, în condițiile art. 76, într-o sumă bănească fixă.

Cu privire la conținutul și aplicarea principiului interesului superior al copilului

44. Colegiul judiciar subliniază că soluționarea unui litigiu privind întreținerea copiilor nu poate fi redusă la o operațiune aritmetică de raportare a cuantumului pensiei la venitul părintelui debitor. Art. 3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului impune ca, în toate deciziile care privesc copiii, inclusiv cele adoptate de instanțele judecătorești, interesul superior al copilului să constituie o considerație primordială. Acest standard este reflectat și în legislația națională, care definește interesul superior al copilului prin asigurarea unor condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea sa armonioasă, ținându-se cont de particularitățile individuale și de situația concretă în care acesta se află.
45. Potrivit Comentariului general nr. 14 din 29 mai 2013 al Comitetului Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului, interesul superior al copilului are o natură triplă. Acesta reprezintă, în primul rând, un drept substanțial al copilului ca interesele sale să fie evaluate și să constituie o considerație primordială; în al doilea rând, reprezintă un principiu juridic fundamental de interpretare, astfel încât, atunci când o normă permite mai multe interpretări, să fie preferată interpretarea care servește cel mai eficient intereselor copilului; în al 3lea rând, constituie o regulă de procedură, ceea ce presupune evaluarea efectelor pe care soluția judiciară le poate produce asupra copilului și expunerea în motivarea hotărârii a modului în care interesele acestuia au fost apreciate și puse în balanță cu celelalte interese concurente. Intereselor copilului trebuie să li se acorde o prioritate ridicată și acestea nu pot fi tratate ca o considerație aflată pe același plan cu orice alt interes concurent.
46. Același standard trebuie interpretat în coroborare cu art. 18 și 27 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului. Ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului, iar interesul superior al acestuia trebuie să constituie preocuparea lor de bază. În același timp, fiecărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de trai adecvat dezvoltării sale fizice, mintale, spirituale, morale și sociale,

părinților revenindu-le responsabilitatea primară de a asigura, în limitele posibilităților și mijloacelor lor financiare, condițiile necesare acestei dezvoltări.

47. Aplicând aceste exigențe prezentei cauze, Colegiul judiciar consideră că dreptul celor 4 copii la întreținere trebuie examinat din perspectiva necesităților concrete ale fiecăruia, fără ca existența mai multor obligații de întreținere în sarcina aceluiași părinte să conducă, prin ea însăși, la diminuarea mecanică a nivelului de asigurare materială a fiecărui copil. Fiecare dintre cei 4 copii este titular autonom al dreptului la întreținere, iar egalitatea acestora în raport cu tatăl comun presupune acordarea unei protecții efective fiecăruia, ținându-se cont inclusiv de vârstă, necesitățile de dezvoltare, educație, sănătate și condițiile concrete de trai. Prin urmare, egalitatea copiilor nu semnifică obligativitatea stabilirii unei sume identice, ci impune ca diferențele de cuantum să fie justificate prin situația concretă și să nu conducă la dezavantajarea nejustificată a unuia dintre ei.
48. Din această perspectivă, argumentul apelantului potrivit căruia art. 75 alin. (1) din Codul familiei ar limita în orice situație obligația totală de întreținere la o jumătate din veniturile părintelui pornește de la o interpretare izolată a normei. O asemenea interpretare ar lipsi de efect dispozițiile alin. (2) al aceluiași articol și ale art. 76 din Codul familiei și ar transforma cota prevăzută pentru modalitatea procentuală de încasare într-un plafon aplicabil indiferent de forma în care pensia este stabilită. Or, atunci când aplicarea mecanică a cotei procentuale nu asigură o întreținere corespunzătoare, legea permite instanței să recurgă la suma bănească fixă și să determine cuantumul acesteia printr-o apreciere concretă a circumstanțelor cauzei. Această interpretare corespunde și obligației de a alege, dintre interpretările posibile, pe cea care asigură efectivitatea drepturilor copilului.
49. Nici argumentele referitoare la venitul apelantului nu justifică reducerea pensiei de întreținere. Prima instanță a avut în vedere declarația lui Carauș Vladimir potrivit căreia venitul său lunar constituia aproximativ 12000 lei. În apel a fost prezentat certificatul nr. 89 din 21 martie 2024, potrivit căruia drepturile bănești obținute în perioada februarie 2023 – februarie 2024 au constituit în total 176493,51 lei, apelantul însuși calculând un venit mediu lunar de 14705,79 lei și indicând că, în lipsa plăților pentru orele suplimentare, acesta ar constitui aproximativ 13000 lei. Prin urmare, proba prezentată suplimentar nu demonstrează existența unor venituri mai mici decât cele avute în vedere de prima instanță și, prin ea însăși, nu justifică reducerea cuantumului stabilit.

50. Colegiul judiciar nu poate reține nici susținerea potrivit căreia prima instanță ar fi transferat apelantului întreaga sarcină financiară a întreținerii copiilor. Chiar potrivit datelor statistice invocate în apel, minimul de existență indicat de apelant constituia 2 736,10 lei pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 1 și 6 ani și 3 542,10 lei pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7 și 17 ani. Cuantumurile stabilite prin hotărârea contestată, de 2300 lei pentru fiecare dintre copiii mai mici și de 2500 lei pentru fiecare dintre copiii mai mari, sunt inferioare acestor valori. Rezultă că prima instanță nu a pus exclusiv în sarcina tatălui întregul necesar material al copiilor, ci a păstrat obligația comună a ambilor părinți de a contribui la întreținerea acestora. Totodată, contribuția părintelui cu care copilul locuiește nu se limitează la o prestație bănească, aceasta materializându-se și prin activitatea zilnică de îngrijire, educare și supraveghere a copilului, circumstanțe reținute de prima instanță în raport cu probele administrate.
51. În aceeași ordine de idei, includerea de către apelant, în calculul procentului raportat la veniturile sale, a onorariilor executorilor judecătorești nu demonstrează caracterul nelegal al cuantumului pensiei de întreținere stabilit prin hotărâre. Obiectul prezentului litigiu îl constituie cuantumul obligației de întreținere datorate copiilor, iar eventualele cheltuieli generate de executarea silită nu reprezintă pensia de întreținere stabilită pentru copii și nu pot transforma cota reglementată de art. 75 alin. (1) din Codul familiei într-un plafon al sumei bănești fixe stabilite în temeiul art. 76.
52. Totodată, simpla invocare a necesității apelantului de a suporta cheltuieli pentru transport, servicii comunale, hrană și igienă nu este suficientă pentru a prevala asupra dreptului copiilor la o întreținere adecvată. Interesul superior al copilului nu exclude luarea în considerare a situației materiale a părintelui debitor, însă impune ca aceasta să fie pusă în balanță cu necesitățile reale ale copiilor, cărora trebuie să li se acorde o importanță primordială. În speță, prima instanță a examinat posibilitățile materiale ale tatălui, numărul copiilor aflați în întreținere, vârsta acestora, minimul de existență și probele privind cheltuielile efectiv suportate pentru creșterea, tratamentul, educația și activitățile copiilor. Prin urmare, nu se constată că interesul apelantului ar fi fost ignorat, ci doar că acesta nu a fost considerat determinant în detrimentul drepturilor celor 4 copii.
53. În particular, în privința copiilor Carauș ***** și Carauș *****, prima instanță a avut în vedere caracteristicile școlare, activitățile extrașcolare, cheltuielile pentru tratamentul

ortodontic și celelalte cheltuieli de îngrijire și întreținere atestate prin înscrisurile administrate. În raport cu Carauș ***** și Carauș *****, cuantumul de 2300 lei pentru fiecare copil a fost stabilit prin raportare la vârsta acestora și la necesitatea asigurării unui nivel corespunzător de trai și dezvoltare. Aceste elemente relevă o evaluare individualizată a situației copiilor și sunt compatibile cu exigența internațională potrivit căreia interesul superior nu se determină în abstract, ci în funcție de situația concretă a copilului.

54. Astfel, reducerea pensiei de întreținere la cuantumurile solicitate prin apel ar avea drept consecință diminuarea nivelului de contribuție stabilit pentru fiecare dintre cei 4 copii exclusiv prin raportare la venitul tatălui și la o interpretare rigidă a cotei de o jumătate, fără ca apelantul să demonstreze că sumele stabilite de prima instanță depășesc necesitățile copiilor ori că situația sa materială face obiectiv imposibilă executarea obligației. O asemenea abordare ar inversa ordinea criteriilor impuse de normele privind protecția copilului, plasând interesul patrimonial al părintelui înaintea evaluării efective a condițiilor necesare dezvoltării copiilor.
55. În consecință, Colegiul judiciar constată că prima instanță a realizat un just echilibru între posibilitățile materiale ale lui Carauș Vladimir și drepturile celor 4 copii la o întreținere corespunzătoare, acordând interesului superior al acestora importanța primordială impusă de normele naționale și internaționale. Cuantumurile de 2300 lei și, respectiv, 2500 lei nu rezultă dintr-o apreciere arbitrară, ci din coroborarea vârstei copiilor, necesităților acestora, nivelului minim de existență, probelor privind cheltuielile suportate și posibilităților materiale ale părintelui obligat la întreținere.
56. În aceste circumstanțe, motivele invocate în apel nu relevă constatarea incompletă a circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei, lipsa unor probe veridice și suficiente, contradicția concluziilor primei instanțe cu circumstanțele cauzei sau aplicarea eronată a normelor de drept material ori procedural. Prin urmare, temeiurile de casare sau modificare prevăzute de art. 386 din Codul de procedură civilă nu sunt întrunite, iar soluția primei instanțe este legală și întemeiată.
57. Pentru aceste motive, Colegiul judiciar ajunge la concluzia că apelul declarat de Carauș Vladimir, prin intermediul avocatului Malai Vitalie, urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 aprilie 2024.

58. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de Carauș Vladimir, prin intermediul avocatului Malai Vitalie.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 aprilie 2024, adoptată în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată depuse de Carauș Ana către Carauș Vladimir și Calancea Olga cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor și modificarea pensiei de întreținere a copiilor și acțiunea reconvențională depusă de Calancea Olga către Carauș Vladimir cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele de complet, judecătorul Eleonora Badan-Melnic

Judecătorii Roman Pascari

Elena Bolocan